

Det effektive kontrolbesøg, det kan landmanden gøre.

Af kontrollør Gitte Vinther NaturErhvervstyrelsen.

Økologiske bedrifter skal overholde særlige regler for økologisk produktion. NaturErhvervstyrelsen foretager kontrolbesøg på bedrifterne, hvor kontrollens formål er, at afdække om alle regler i det økologiske regelsæt er overholdt. NaturErhvervstyrelsen og det økologiske landbrug har samme interesse, nemlig at værne om det røde Ø-mærke.

Til de anmeldte kontrolbesøg er det vigtigt, at den kontrollerede er velforberedt. Det letter kontrolarbejdet, kontrollen bliver bedre, og det er langt nemmere for den kontrollerede at overskue kontrolsituationen. Nogle mennesker føler sig lidt utilpasse i en kontrolsituation, og dette kan mindskes ved at være velforberedt.

En del af forberedelsen er at finde alt relevant materiale frem. Det kan f.eks. være bilag på køb og salg, logbøger, informationer om gødningsforbrug og tilbageholdelsessedler fra dyrlægen.

Det er også en god ide, at man i løbet af året skriver relevante oplysninger om produktionen ned, da det som bekendt kan være lidt svært at huske, hvad der foregik på bedriften for f.eks. 14 måneder siden.

Det er også vigtigt, at der sættes tid af til at have kontrolbesøg, så man ikke forventer, at besøget skal være færdigt til et givent tidspunkt. Nogle kontrolbesøg klares hurtigt, mens andre tager lidt længere tid, måske pga. kampagner i kontrollen eller tidligere overtrædelser.

Kontrolløren skal også forberede sig grundigt på et kontrolbesøg, så man ved så meget som muligt om bedriften inden besøget. Det drejer sig om indeværende kontrol år med ansøgning, dispensationer, mm., men også om historik på bedriften. Har der f.eks. tidligere været overtrædelser, der skal følges op på?

Som landmand har man ikke samme mulighed for at forberede sig på uanmeldte kontrolbesøg, som kontrolløren har, men man ved, at muligheden for uanmeldt kontrol altid foreligger. Det bør derfor ikke komme bag på nogen, hvis der kommer uanmeldt kontrol. Igen er det godt, hvis man som økolog har styr på papirerne, f.eks. logbog, og ved hvor information om enkelt dyr kan findes, da det kan være nyttig viden til kontrolløren. Som landmand bør man også engang i mellem tage vejledningen frem og læse på de områder, der er relevante for den produktion man har. Det er også en god ide at gennemgå bedriften og sikre sig, at alle regler overholdes, og man derved altid kan have det godt med at få kontrol. Uanmeldt kontrol skal jo ikke være en trussel i hverdagen. Det skal ses, som en del af det at sikre troværdigheden omkring det røde Ø-mærke.

Under ethvert kontrolbesøg, anmeldt og uanmeldt, er det vigtig med dialog. Ved at snakke om forholdene på bedriften, stille spørgsmål og måske undre sig, kommer man langt både som landmand og kontrollør. Enkelte landmænd synes der er mange spørgsmål, og tænker at svarene er givet, men sådan er det ikke altid. Kontrolløren spørger ind til forholdene, når der konstateres en overtrædelse, da uddybende forklaringer kan kaste lys over sagen, og være en hjælp når en overtrædelse efterfølgende skal sagsbehandles.

Under kontrolbesøget kan regler ikke diskuteres, men man kan godt snakke om reglerne og baggrunden for dem. Det er ikke kontrollørerne der har lavet reglerne, og de kan heller ikke lave reglerne om. En kontrollør kan godt bære nyttig information om u hensigtsmæssige regler videre i systemet, og det sker ofte, at regler og fortolkninger tages op til diskussion intern i NaturErhvervstyrelsen, for at belyse områder fra flere sider.

Det er altid dejligt, hvis en kontrollør under et kontrolbesøg, kan gøre opmærksom på regler, som en økolog er lige ved at overtræde, og man derved kan være med til at undgå overtrædelser. Det er også fint, når dem der kontrolleres benytter sig af muligheden for at spørge ind til konkrete pro-

blemstillinger og regler. Så bliver vejledningen bladret igennem, og man finder både hindringer og ”muligheder” i regelsættet.

Økologi er en frivillig ordning, hvor man vælger at producere under det økologiske regelsæt, der bl.a. giver mulighed for at sælge produkter som økologiske. Samtidig har man også selv valgt kontrollen til. Vi oplever da også, at langt de fleste økologer har en positiv tilgang, til det at have kontrol, så kontrol ikke opfattes som noget negativt, men som en naturlig del af det at være økolog.